

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/68/2018
Identifikačné číslo spisu:	6214010134
Dátum vydania rozhodnutia:	15.11.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:6214010134.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného T.V. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. c) Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v Bratislave dovolanie obvineného T.V., podané prostredníctvom zvoleného obhajcu, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. júla 2017, sp. zn. 3To/56/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného T.V. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš z 30. januára 2017 sp. zn. 3T/11/2014 bol obvinený T.V. uznaný za vinného v bode A/ 1. z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák., 2. zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., v bode B/ 1. z prečinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák., 2. z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., v bode C/ 1. zo zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák., 2. zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. c) Tr. zák., 3. z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. na skutkovom základe, že

A/ dňa 7. júna 2013 asi o 22.30 hod. prišiel obvinený k vchodovým dverám bytu č. XXX/XX na ulici C. vo F. B., v ktorom býval P. Y., nar. XX.XX.XXXX, obvinený kričal na majiteľa bytu, aby mu otvoril, keď tak neurobil, obvinený vykopol vchodové dvere na byte a vošiel do bytu, v byte neustále kričal na P. Y., aby mu dal 100,- €, ak nie, tak ho zabije, P. Y. niekoľkokrát vyzval obvineného, aby odišiel, obvinený na výzvy nereagoval, z bytu odišiel až po oznámení P. Y., že ide volať políciu, obvinený spôsobil poškodením dverí bytu škodu P. Y. vo výške 120,- Eur,

B/ dňa 14. januára 2014 asi o 14.00 hod prišla do bytu na ulici C. č. XXX/XX vo F. B. na šiestom poschodí, v ktorom býva obvinený T.V., L. A., nar. XX.XX.XXXX, po jej príchode obvinený zamkol vchodové dvere na byte, kľúč na šnúrke si zavesil na krk, kričal na menovanú, že je kurva prašivá, že sa kurvila s nejakým cigánom, že ju nezabije len za to, že má syna, že ju z bytu nepustí, kým mu nevráti jeho televízor, potom jej zobral telefón zn. Samsung a poudieral ju päťami po hlave, potom zobral

kovovú tyč o dĺžke 78 cm a váhe 1.104 g, touto tyčou udieral L. A. po nohách a rukách, keď kovovú tyč odložil, udel ju ešte niekoľkokrát päšťami po hlave a taktiež aj otvorenou rukou, poškodenú z bytu pustil až ráno 15. januára 2014, poškodená utrpela zranenia, a to pomliaždenie tváre v oblasti ľavej očnice s maximom na hornom viečku a v oblasti úst s odreninami, či drobnou rankou a drobnou rankou na dolnej pere, pomliaždenie chrbta ľavej ruky v oblasti druhého a tretieho prsta, oderky základného článku ukazováka s jeho zlomením a nepatrným posunom úlomkov, podliatinu s opuchom chrbtovej časti ľavej ruky, na bočnej a smerom na dlaňovú plochu pravej ruky utrpela pomliaždenie v zmysle veľkej súvislej podliatiny 10-15 cm v priemere, pomliaždenia v oblasti kolien a predkolení obojstranne, na bočnej ploche nad ľavým kolenom utrpela šikmú pruhovitú podliatinu o dĺžke 10-15 cm a šírke asi 12 cm s výrazným prejasnením strednej časti v tvare veľkého kruhu, podliatinu bezprostredne nad ľavým kolenným zhybom a na vnútornej ploche nad pravým kolenom, na prednej ploche oboch predkolení utrpela povrchové hlbšie zodretie do hĺbky 1,5-2 cm a pomliaždenie chrbtovej časti pravej nohy, s pracovnou neschopnosťou 21 dní,

C/ dňa 5. februára 2014 asi o 10.30 hod. prišla do bytu, v ktorom býval obvinený T.V. vo F. B. na ulici C. č. XXX/XX J. A., nar. XX.XX.XXXX, s nákupom, na ktorý ju poslal obvinený, počas nákupu stratila stravný lístok obvineného, obvinený na menovanú kričal, že ho okradla, že ju zabije, zobral do ruky kuchynský nôž o dĺžke čepele 19 cm, potom ju udel päšťou do oblasti úst, dvere na svojom byte zamkol, kľúč od bytu na šnúrke si dal na krk, donútil ju, aby si sadla na stoličku v kuchyni, potom ju znova udel päšťou do oblasti líca, J. A. viackrát žiadala obvineného, aby ju pustil z bytu, čo obvinený odmietol, keď poškodená oznámila obvinenému, že ho oznámi na políciu, obvinený ju udel päšťou do hlavy, poškodená po udere spadla na dlážku, z vrečka odevu jej vypadol mobilný telefón zn. Nokia, keď si ho chcela zobrať, obvinený jej medzi prsty ruky pichol nožom a telefón poškodenej zobral, kričal na ňu: „Ja Ti mobil nedám, Ty stará kurva, pokiaľ si v mojom byte, všetko je moje“, s nožom v ruke sa jej vyhrážal opakovane zabíť, poškodenú z bytu pustil po uplynutí asi jednej hodiny, poškodená utrpela rozsiahle pomliaždenie ľavej polovice tváre s maximom v oblasti ľavej líčnej krajiny bezprostredne pod ľavou očnicou, ktoré sa prejavilo výrazným opuchom prechádzajúcim až do ľavej priedušnicovej krajiny a s podliatinou z celej oblasti ľavej líčnej a podočnicovej krajiny s prechodom až do krajiny pred ľavou ušnicou, podliatina čiastočne prechádzala i na horné viečko s drobným zakrvácaním i pod spojivku ľavého očného bulvu, pomliaždeninu v oblasti úst s dvoma tržnými rankami, ktoré si vyžiadali chirurgické šitie s pracovnou neschopnosťou v trvaní 10 dní.

Za to bol obvinený T.V. odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h), m) Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1, 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 8 (osem) mesiacov nepodmienečne, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 287 ods. 1, 2 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s., Cintorínska 5, 949 01 Nitra, škodu vo výške 63,89 Eur.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. sa poškodený P. Y., nar. XX. J. XXXX, trvale bytom F. B., ul. C. XXX/XX, t. č. bytom P. U. XXX, odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený T.V., ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jozefa Veselého (č.l. 613-615). Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici na verejnom zasadnutí 19. júla 2017 uznesením sp. zn. 3To/56/2017, ktorým podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol (č.l. 626-631).

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 19. júla 2017, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený v súčasnej dobe uložený trest vykonáva, t. č. v Ústave na výkon trestu Želiezovce.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 4. augusta 2017, jeho obhajca 24. augusta 2017 a

rozhodnutie prevzali aj ostatné strany trestného konania (č.l. 635).

Okresný súd Veľký Krtíš dňa 5. novembra 2018 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného, ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Jozefa Veselého (č.l. 661-666). Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 17. mája 2018 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený namietal, že od začiatku jeho trestného stíhania dochádzalo k porušeniu práva na obhajobu, nakoľko jeho zdravotný stav bol veľmi vážny a polícia proti nemu používala neprimerané prostriedky, nakoľko aj pred vzatím do väzby mal nastúpiť na ústavnú psychiatrickú liečbu, čo mu nebolo umožnené.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinený namietal, že ho súd nespravodlivo odsúdil na dlhoročný trest odňatia slobody, pričom bezvýhradne akceptoval dôvody obžaloby s poukazom na výpovede poškodených, ktorými sú psychicky narušené osoby požívajúce alkoholické nápoje, kde zločiny vydierania a lúpeže boli umelo vykonštruované, pretože takéto skutky nespáchal a ani spáchať nemohol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený neuviedol, ktoré právne posúdenie zistených skutkov je nesprávne a ani nekonkretizoval, ktoré hmotnoprávne ustanovenie bolo nesprávne použité.

Podaním doručeným na okresný súd dňa 12. júla 2018 obvinený doplnil svoje dovolanie v ktorom uviedol, že sa podrobil psychiatrickej liečbe ambulantnou formou a pri výsluchu v roku 2013 nemal prítomného obhajcu, aj keď ho mal mať, nakoľko splňal podmienky povinnej obhajoby, pričom namietal zaujatosť vyšetrovateľov. Obvinený ďalej uviedol, že aj spolu s obhajcom mali návrhy na vypočutie dvoch policajtov, pričom až pred súdom boli vypočutí. Obvinený v doplnení namietal aj zaujatosť Kriminálnej polície Veľký Krtíš, pretože prišlo k procesným pochybeniam a neposkytnutiu právnej pomoci, ako aj k úmyselnému utajovaniu skutočností potrebných pri vyšetrovaní. Obvinený v závere poukázal na viaceré nezrovnalosti, pričom spochybňoval aj znalecký posudok.

Predsedníčka senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania na vyjadrenie ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c) Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len dovolací súd) opakovane pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako "ďalšie" odvolanie.

V posudzovanej veci bol ako prvý dovolací dôvod uplatnený dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Dovolateľom uvádzaný dovolací dôvod predpokladá, že v konaní došlo k porušeniu práva na obhajobu najmä tým, že boli porušené ustanovenia o povinnej obhajobe § 37 Tr. por. Predovšetkým ide o prípady, kedy súd vykonával úkony trestného konania bez obhajcu obvineného napriek tomu, že ho obvinený musel mať z dôvodu povinnej obhajoby. V posudzovanej veci bolo obvinenému vyšetrovateľom vznesené obvinenie pre skutky právne posúdené ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák., zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. a prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., pričom nešlo o prípad povinnej obhajoby v zmysle § 37 Tr. por., a preto nemusel mať obhajcu už od vznesenia obvinenia. Napokon po vzatí obvineného do väzby mu bol ustanovený obhajca JUDr. Vladimír Nosko, ktorý ho zastupoval a zúčastňoval sa spolu s obvineným jednotlivých úkonov trestného konania. Neskôr došlo k zrušeniu zastupovania JUDr. Vladimíra Noska (č.l. 36), nakoľko bol matkou obvineného L.V. zvolený za obhajcu JUDr. Jozef Veselý (č.l. 47), ktorý obvineného následne zastupoval a zúčastňoval sa úkonov trestného konania, pričom k žiadnemu zásadnému porušeniu práva na obhajobu v prípade obvineného nedošlo. V rámci tohto dovolacieho dôvodu nemožno úspešne uplatňovať ani námietky, že súdy nevykonali obvineným, resp. obhajobou navrhované dôkazy. Obhajoba obvineného bola po celý čas trestného stíhania riadne zabezpečená, a preto námietky dovolateľa nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Dovolateľ ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine k tomuto dovolaciemu dôvodu považuje dovolací súd za nutné uviesť, že uvedený dovolací dôvod sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a nakoniec etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov zadovážených podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa citovaného ustanovenia sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t.j. k vykonávaniu dôkazov súdom. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno uplatniť v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov a aby sa napadnuté rozhodnutie opieralo o nezákonné dôkazy. Nemožno však ním úspešne napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob jeho vyhodnotenia súdom. V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený spochybňoval znalecké posudky, svedecké výpovede, čo je v dovolacom konaní neprípustné, nakoľko sa jedná o namietanie skutkového stavu a nevyhodnotenia dôkazov, pričom tieto námietky nijako nezakladajú ani opodstatnenosť predmetného dovolacieho dôvodu. Dovolací súd žiadne pochybenie zo strany nižších súdov nezistil. Argumentáciu dovolateľa vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu preto dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

Napokon dovolateľ vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú

v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod týmto sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premĺčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až 43 Tr. zák.), ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na porušenie iných hmotnoprávnych predpisov ako je Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a pod. pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku.

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. V tomto smere dovolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru k výkladu a aplikácii dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Z obsahu dovolania vyplýva, že vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu dovolateľ uplatnil výlučne námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaného dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerovali proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav a následne predostrel vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Skôr ako o právnu námietku ide o skrytú snahu vyhodnotiť vykonané dôkazy a skutkový stav v prospech obvineného.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu konania obvineného posúdeného v bode A/ 1. ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák., 2. zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., v bode B/ 1. prečin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák., 2. prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., v bode C/ 1. zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák., 2. zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. c) Tr. zák., 3. prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák., tieto zodpovedajú priebehom skutkových dejov uvedených vo výroku napadnutého rozhodnutia po objektívnej i subjektívnej stránke a sú správne.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného T.V. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.